TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MÄKELÄ
SULO SYVÄNEN

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50
Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI BOX 99. ASTORIA. ORE.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Pirullisia tarkotuksia

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., May 3, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Eilen lennättivät uutistoimistot kautta maan tietoa, että San Franciscossa oli saatu estetyksi sosialistien aie panna toimeen räjähdyksiä laivoilla sunnuntaina tämän kuun 5 p:nä, jolloin vietetään Marxin satavuotisjuhlaa. Kuuluu tiedettävän, että aikomuksena oli asettaa helvetinkoneita niin moneen laivaan kuin mahdollista, joissa ne räjähtävät yhdeksän tunnin kuluttua.

Mistä tämä juttu on saanut alkunsa, ei ole tietämätöntä kenellekään, joka on seurannut San Franciscon kauppakamarin toimia viimeisten vuosien kuluessa. Sieltähän ne Mooneyn, Billingsin ja muiden unionistien syytöksetkin lähtivät.

Kukaan sosialistien periaatteita ja tarkotuksia tunteva ei suinkaan usko huhua, sillä tiedetäänhän, että sosialistit koettavat estää porvareitakin hävittämästä omaisuutta, mutta sitä on laaja lauma sellaista väkeä, joka ei tiedä sosialismin periaatteista ja tarkotusperistä mitään muuta kuin sen, minkä kapitalistien sanomalehdet sanovat, ja niihin näillä huhuilla aiotaan vaikuttaa.

Kun ottaa huomioon, että kongressissa on juuri tekeillä laki, joka asettaa sulun kaikkien sellaisten järjestöjen toiminnalle, jotka opettavat omaisuuden hävittämistä, niin huomaa helposti Californian kapitalistien tarkotuksen. Nyt olisi saatava sosialistipuoluekin selitetyksi omaisuuden hävittämistä puoltavaksi järjestöksi, jotta voitaisi se hävittää pakkotoimilla. Sosialistipuolue näet on se pääasiallinen työväenjärjestö, jonka kimppuun kapitalistinen luokkamahti pyrkii, vaikka se ei sitä julkisuudessa niin tunnusta. Edelleen tarvitaan todistuksia niitä sosialistipuolueen kansallisvirkailjoita vastaan, jotka ovat kaikenlaisen kieräilyn ja juonittelun avulla asetetut syytteeseen, mutta joita vastaan ei ole mitään sellaisia todistuksia, joilla voisi saada tuomituksi. Ovathan samat henkilöt jo kerran vapautetut samoista syytöksistä.

Saamme kai odottaa, että pian tapahtuu räjähdyksiä, jotta huhuille saadaan todistuksia, ja sitte seuraa sarja vangitsemisia ja syytteeseen asetettujen tuomitsemisia. On kai californialaisilla laivakapitalisteilla vanhoja laivoja, jotka eivät enää ole merikuntoisia, joita sopii räjäytellä, voidakseen saada vakuutusrahat ja "todistuksia" sosialisteja vastaan. Onhan siellä niitä rikkurivoimalla teetettyjä uusiakin laivoja, jotka eivät kunnolleen pysyneet veden päällä parin sataman väliä. Nekin ehkä katsotaan voitavan uhrata, kunhan vain sitenkään saataisi kehitetyksi syytöksiä sosialisteja vastaan.

Californian kapitalistit ovat nähtävästi päättäneet hävittää tämän maan uutistoimistoilta ja tuomioistuimilta senkin vähäisen luottamuksen, joka niillä vielä oli kansan keskuudessa, ja parempia keinoja ei siihen olisi käytettävissä, kuin tällaisten perättömien huhujen levitteleminen.

Californian sosialistien olisi otettava asia huomioonsa ja pakotettava julkisuuteen huhujen levittäjät, että työväestö tulisi näkemään, miten pirullista peliä sikäläiset riistäjälaumat kauppakamareineen pelaavat työväestöä vastaan. Puolueemme etu vaatii tällaisten juttujen päivänvaloon saattamista.

Valtion avustusta maanviljelijöille

Muutamissa valtioissa on ryhdytty toimenpiteisiin jonkinlaisen avustuksen saamiseksi maanviljelijöille valtiolta, tarkotuksella lieventää sitä hillitöntä kiristystä, jota koronkiskurit harjottavat maanviljelijäin keskuudessa.

Sellaisen avustuksen anto onkuitenkin niin mitätöntä ja niukkaa, että varattomien viljelijäin asema ei siitä ollenkaan parane, varsinkaan kun täytyy olla antaa jonkinlainen takuu saamansa lainan takasinmaksusta. Californiassa esim. on ikäänkuin alustavina toimenpiteinä ostettu kappale maata (6,000 eekkeriä) joka palotetaan erisuuruisiin tiluksiin, vaihdellen niiden pinta-ala kahdestakymmenestä sataan eekkeriin. Nämä pikkutilat myydään sitte neljänkymmenen vuoden maksuajalla, ollen ostajan maksettava heti viisi prosenttia maan hinnasta sekä kolmasosa sen viljelyskuntoon laittamisesta ja tarpeellisten huoneitten rakentamisesta.

Kuten näkyy, eivät kustannukset ole niinkään pienet sille, joka aikoo asettua maalle, sillä Californiassa ei saa maata halvalla.

Mutta vaikka siten voiskin asettua maalle, niin siellä toimeentulo on varsin vaikeaa, sillä kilpailu suurtilojen kanssa ei ole helppoa: Vuoden tai parin kato, vaikkapa vain osittainenkin, saattaa ajaa sellaisen "itsenäisen" maanviljelijän jälleen takasin teollisuusparoonien nylettäväksi.

Missourissa on maanviljelijöillä aikomus saada voimaan jonkinlainen maanviljelyslainoja takaava laki, joka tekisi mahdolliseksi saada kolmen tuhannen dollarin lainoja kolmen prosentin korolla. Sekin osaltaan avustaisi sikäläisten koronkiskurien uhreja, jotka ovat paikoin pakotettuja maksamaan lähemmäs satakin prosenttia korkoa. Mutta ylipäänsä ei sellaisista lainasuunnitelmista ole vastaavaa hyötyä. Niidenkin vallitessa jäävät pienviljelijät edelleen suurempien nylettäviksi, puhumattakaan siitä, että kaikenlaiset muut trustit, kuten esim. kuletusvälineiden omistajat, tekevät pienviljelijän elämän sangen vaikeaksi. Eihän hänen toimeentulonsa riipu läheskään yksinomaan siitä, mitä hän kasvattaa ja tuottaa, vaan paljoa enemmän siitä, miten voi saada tuotteensa markkinoille. Ja kun siinä jää edelleen voimaan entinen kuristusjärjestelmä, niin pienviljelijäin toiveet eivät näytä kuinkaan valoisilta parhaimpienkaan suunnitelmien mukaan, mitä porvarit voivat laatia.

Ne jotka määräävät maanviljelijän aseman, ovat suurtilojen omistajat, sellaiset esim. kuin kuuluisan texasilaisen King-tilan, jonka pinta-ala on 1,600,000 eekkeriä eli satatuhatta ekkeriä laajempi kuin Delawaren valtio. Vaikkapa sellainen tila ei olekaan kauttaaltaan viljelyskelpoista, niin se on kuitenkin karjanhoidolle käyttökelpoista. Sellaisen omistaminen antaa omistajansa käsiin suunnattoman vallan, jolla vaikutetaan kongressimiehiin ja verottajiin, kuten tässäkin tapauksessa selvästi huomaa. King-tilan alueita verotetaan kahdeksan dollarin arvosta eekkeriltä, vaikka maan myyntihinnaksi ilmotetaan keskimäärin kolmekymmentä dollaria eekkeri ja osa on tietysti satojenkin dollarien arvoista. Tilan arvo laskettiin kuudeksi miljoonaksi dollariksi ennen rautatien rakentamista sen halki; sen jälkeen se kohosi viiteenkymmeneen miljoonaan dollariin.

Kun pienviljelijä joutuu markkinoille tuotteineen rinnakkain tällaisten tilojen tuotteiden kanssa, niin "itsenäisyys" taitaa tuntua jotensakin pilkkapuheelta.

Vaikka valtio avustaakin joitakin pienviljelijöitä, niin sittekin se avustaa yllämainitunlaisia suurriistäjiä tuhat kertaa enemmän kaikenlaisten toimenpiteitten kautta. Niille sen ei tarvitse lainata rahaa, mutta se tulee avustaneeksi niitä niin lukemattomilla eri tavoilla, että niistä mainitseminen ei ole mahdollista.

Kokonaan turhaa ja taantumuksellista on pientilallisten avustaminen. Miksi ei valtio aukase viljelykselle samanlaisia suurtiloja kuin yllämainittu King-tila ja monet muut samanlaiset suurtilat ovat. Silloin ei olisi tarpeellista asettaa maanviljelystyöväestöä nääntymään parin eekkerin kannikolle, kuten Californiankin "avustussuunnitelma" edellyttää, vaan antaa heille kunnollinen toimeentulo valtion työntekijöinä, jolloin puutteen päivä ei koskaan koittaisi heille enempää kuin yhdellekään koko kansakunnan jäsenelle.

Sellaiseen ei kapitalistinen valtio, jonka yksinomaisena tehtävänä on oman luokkansa etujen valvominen työväestön etuja vastaan, kuitenkaan voi ryhtyä. Valtion täytyy sitä ennen muuttua olemukseltaan, tulla luokkavaltiosta yhteiskunnan asioita hoitavaksi koneistoksi. Sellainen on mahdollista vasta sosialismin vallitessa.

Rivimme eivät saa horjua

Nykyisen tilanteen kouristuksissa koetellaan sosialistipuoluecn periaatteiden ja sosialismin filosofian paikkansapitäväisyyttä ja voittamattomuutta ennen kuulumattomalla ankaruudella. Mutta tuloksista ei meillä suinkaan ole epäilystä.

Elleivät sosialismin perusteet ole kestävät, jos sen aatteet ovat väärät ja sen tavottelut harhakuvia, silloin sille saa käydä siten kuin muillekin harhaopeille, se saa kadota jälettömiin maan päältä.

Mutta jos päinvastoin asianlaita on siten, että sosialismi on paikkansapitävä filosofisesti, perustuu oikeille periaatteille ja tähtää rauhan ja vapauden siunauksen tuomiseen koko maailmalle, silloin sen menestyminen on varma eivätkä helvetin muuritkaan voi sitä pidättää.

Nykyisessä maailmankaaoksessa ovat sosialismin periaatteet tulleet huomatuiksi ja asetetuiksi mitä ankarimman koetuksen alaisiksi, ja me iloitsemme niiden puolesta ajatellessamme mikä tästä tulee olemaan seurauksena.

Nykyisen järjestelmän ylläpitäjät hyökkäävät raivoissaan sosialismin kimppuun nyt kun kapitalistinen riistojärjestelmä on osottautunut auttamattomasti vararikkoutuneeksi, syyttäen siitä sosialismia, ikäänkuin se olisi vastuunalainen vanhan mädänneen järjestelmän kukistumisesta.

Nykyaika ei mahdollisesti ole kaikkein suosiollisimpia sosialisteina oleville, mutta sosialisteilla ei koskaan ole ollut suurempaa syytä kohotetuin otsin katsoa koko maailmaa silmiin.

Sosialistien ennustukset kapitalistisen järjestelmän vararikosta, joita ennustuksia lausuttiin jo parikymmentä vuotta sitte, ovat toteutumassa päivä päivältä. Ja samassa suhteessa pakottavat sosialismin periaatteet itsensä tunnusteuiksi, joten sosialismin toteutuminen tulee aina enemmän ja enemmän välttämättömyydeksi.

Näinä koettelemuksen aikoina on meidän seistävä horjumattomina ja tinkimättöminä koko maailman edessä. Meidän on seistävä periaatteittemme takana ja uskollisesti taisteltava aatteittemme puolesta.

Ainoastaan me taistelemme kansanvaltaisuuden puolesta; ei porvarillisen kansanvaltaisuuden, vaan jokaisen maan todellisen kansan etujen mukaisen kansanvaltaisuuden.

Me emme saa nyt horjahtaa. Meidän on johdettava kansat yhteistoiminnalliseen yhteiskuntaan ja tasotettava sinne tie teollisilla ja valtiollisilla järjestöillämme.

Kun sota on loppunut, aukeavat suuret mahdollisuudet kansainväliselle sosialistiliikkeelle, jonka historiallisena tehtävänä on julistaa rauhaa maassa ja hyvää tahtoa ihmisten keskuudessa, ja johtaa maailman kansat uuteen lumoavaan maailman tasavaltaan.
— E. V. Debs.

MAILMANKATSOMUKSIA

CALIFORNIAN KULTA-AIKOJA

kuvailee Bancroft eräässä historiallisessa kirjotuksessaan seuraavasti:

Se tapa ja meno, millä kultaisina aikoina — se on vuosien 1849 ja 1856 välillä — liikettä tehtiin, oli monessa suhteessa peräti omituinen. Kaikki kävi täyttä vauhtia. Niin esim. muuan makeiskauppias, joka oli kuusi kuukautta pitänyt liikettä, teki vararikon hankittuaan velkoja $100,000. Eräs Henry Meiggs, jota oli pidetty oikeana rehellisyyden perikuvana, teki saamamiehilleen $800,000 jutkun muutamassa kädenkäänteessä. Työpalkat olivat senaikaisiksi erinomaisen korkeat. V. 1853 maksettiin kirvesmiehille $8 ja muurareille $10 päivältä. Yleisenä korkokantana oli 10 prosenttia kuussa, siis 120 pros. vuodessa. Kaikista niistä liikemiehistä, mitä San Franciscossa v. 1849 oli, ei kuuden vuoden kuluttua ollut kymmenettä osaa jälellä. Tavallisimpien elintarpeitten hinnat vaihtelivat ihan uskomattomasti. Munat esim. maksoivat toisinaan $3 tusina, toisinaan $18. Eräs kauppias oli muutamasta rannikkolaiskuunarista saanut ostaa munia niin halvalla, että hänen kannatti myydä koko lasti, 1500 tusinaa, eräälle vähittäiskauppiaalle 37½ sentistä tusina. Mutta kuultuaan, että vähittäiskauppias oli alkanut niillä kiskoa $4.50 tusinalta, osti hän kaikki takasin tuolla korkealla hinnalla, vei munat Sacramentoon ja möi ne siellä $6:sta tusinalta. Erään jalkakäytävän lujittamiseksi muuan mies levitti siihen useita säkillisiä luita ja polki ne mutaan; paria päivää myöhemmin olisi luilla saanut 30 senttiä naulasta.

Luonnollisesti kukoisti uhkapeli tänä aikana, ja peliluolat olivat loistavasti sisustetut. Pienin panos oli $5 kullassa. Eräs vilkasliikkeinen pelipaikka tuotti yksin talonomistajalle $6000 kuukaudessa vuokraa. Ravintoloissa tarjottiin vieraille ilmaiset murkinat, ja hyvät. Tästä syntyi kuitenkin niin suuria väärinkäytöksiä, että v. 1854 viisikymmentä ravintoloitsijaa teki keskinäisen sopimuksen vapaamurkinan lakkauttamiseksi. Siitä yrityksestä ei kuitenkaan tullut mitään. Noin 5000 "työhalutonta" ryntäsi ravintolasta toiseen ottamaan vapaamurkinan.

Bancroft vielä kertoo, kuinka sinä aikana korkeimpain tuomarienkin ei ainoastaan siivous, vaan kunnia oli varsin arveluttavalla kannalla. "Ei ollut ollenkaan harvinaista nähdä ylituomarin kävelevän, yleisesti tunnettu katutyttö käsikynkässään, kirkkaimmalla päivällä kaikkein vilkasliikkeisimmillä kaduilla. Sangen usein nähtiin erään ylioikeuden tuomarin istuvan — asianajajia, poliitikoitsijoita, katutyttöjä ja muita ystäviä ympärillään — peliluolassa, kortteja jakamassa. Toisella ylioikeuden jäsenellä oli tapana juovuspäissään hyökätä rauhallisten ihmisten kimppuun kadulla; aliituisesti hän oli sotkeutunut tappelujuttu hin ja muihin rettelöihin. Hän oli korviaan myöten velassa, joten oli helppo ostaa hänen antamiaan velkakirjoja halvalla ja käyttää niitä edullisen tuom on puristamiseksi häneltä." Sen ohessa oli tämä tuomari tunnettu siitä, että milloi nasia oli jonkun arvoinen, hän otti lahjuksia molemmilta riitapuolilta. "Suuria summia koskevat oikeusjutut, joissa kumpikin puoli tarjosi lahjuksia itselleen edullisesta päätöksestä, panivat tuomarin taitavuuden kovalle koetukselle. Ei oikein sopinut ottaa suorastaan lahjusrahoja molemmilta puolilta. Mutta jos kantajapuoli vain 'vanhan ystävyyden vuoksi' tahtoi tuomarille jotain lahjottaa tai pyysi hänen määrätystä pankista nostamaan jonkun summan rahaa, niin eihän se estänyt kuinon tuomariamme ottamasta suoranaisia lahjuksia vastapuolelta. Nämä lahjusten ottotavat olivat tuona kultaisena aikana San Franciscon tuomareilla kaikista vaikeimmat kysymykset, mitä heidän rakaistavakseen tuli, ja usein he niistä ehjin nahoin suorfutuakseen tarvitsivatkin kaiken teräväpäisyytensä ja oppineisuutensa."

Niin että onpa sitä ollut Friscossa "oikeutta" jo ennen näitä nykyisiä pommijuttujakin.

IBSEN JA TOLSTOI.

Tanskalainen kirjailija Emanuel Hansen, joka on kääntänyt Tolstoin teoksia tanskankielelle ja Ibsenin teoksia venäjänkielelle, on julkassut eräitä muistelmia, joissa mainitsee m. m. tuttavuudestaan molempain mainittujen suurmiesten kanssa. Niinpä oli hän Ibsenille lähettänyt laatimansa käännöksen Tolstoin "Pimeyden vallasta"; kiittäessään kohteliaisuudesta kirjottaa Ibsen seuraavan arvostelun tuosta teoksesta näytelmänä: "Suurella mielenkiinnolla olen lukenut 'Pimeyden valta' näytelmän. Rehellisesti ja häikäilemättä esitettynä täytyy sillä epäilemättä olla jommoinenkin vaikutus näyttämöllä. Kuitenkin tuntuu minusta, ettei tekijä ole ollut täysin perillä näyttämötekniikasta. Kappaleessa on enemmän keskusteluja kuin kohtauksia, ja vuoropuhelu vaikuttaa minusta enemmän eepilliseltä (kertoma-) kuin draamalliselta (näyttämö-) runoudelta, ja teos yleensä vähemmän näytelmältä kuin vuoropuhelun muotoon laaditulta kertomukselta. Pääasiana siinä kuitenkin on, että nerokkaan runollijan henki siinä läpeensä elää ja ilmenee." Siis antaa Ibsen kunnioittavan tunnustuksensa Tolstoin runoilijanerosta, vaikka hän huomauttaa teoksen puutteellisuuksista draamallisen tekniikan suhteen.

Aivan toisenlaatuisen arvostelun on Tolstoi antanut suuresta norjalaisesta draamallisesta runoilijasta. Puhellessaan kerran Hansenin kanssa sanoi Tolstoi: "Vai olette taas kääntänyt yhden Ibsenin teoksista venäjäksi. Että viitsittekin!" Hansenin puolusteluihin Tolstoi vastasi, että Ibsenin etevä asema uudemmassa eurooppalaisessa kirjallisuudessa ei todista muuta kuin tuon kirjallisuuden nykyistä rappiotilaa, ja päätti arvostelunsa venäläisellä sananlaskulla: "Missä ei ole kaloja, käyvät kravutkin kalasta."

Tämä Tolstoin arvostelu osottaa täydellistä ymmärtämyksen puutetta, ja jäänee hän jotenkin yksin sellaiselle kannalle Ibsenin suhteen. Mitä taas Ibsenin lausuntoon "Pimeyden vallasta" tulee, oli se aivan paikallaan.

LOPPUIKO INNOSTUS KESKEN?

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., May 2, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Ranskalainen varieteetaiteilijatar Yvette Guilbert alkoi myydä vaatteita yltään eräällä New Yorkin näyttämöllä kolmannen vapauslainan hyväksi. Päähineellä tuli $2000 lainaa; esiliina tuotti $500; nenälina $2000; olkaverho $1000. Sitte hän innostuksissaan riisui hameensa. Huiskautettuaan sitä kolme kertaa päänsä yli, luovutti hän sen C. E. Moorelle, Salt Lake Citystä, $1000:n huudolla — ja siihen lopetti. Mutta miksi? Nyt kai kauppa vasta oikein olisi ruvennut käymään!

JUNKKERIEN KOSTO.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., May 3, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Ensi kesänä eivät Preussin maaparoonit tule osottamaan vierasvaraisuutta niistä piireistä kotoisin oleville nälkiintyneille lapsille, missä viime tammikuulla oli lakkoja sotavälinetehtaissa. Niin junkkeriparoonit ovat julistaneet. Sosialistilehdet huomauttavat tämän johdosta Saksan nykyisessä tilanteessa jo päästyn niin pitkälle, että lapset tapetaan nälkään, "elleivät heidän vanhempansa ole sydämeltään ja sielultaan hohenzollereita ja valtiollisilta mielipiteiltään suursaksalaisia."

MITEN ON TÄMÄ SELITETTÄVÄ?

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., May 3, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Kauhua on herättänyt saksalaisessa sanomalehdistössä se havainto, että Saksan sotahullu isänmaallisuuspuolue kirjottelee kirjeensä paperille, jonka vesileimassa on englanninkieliset sanat "Extra Strong" (ylen lujaa). "Englannin isänmaallisuuspuolueeltako tätä paperia on saatu?" kysyy sosialistinen Leipziger Volkszeitung.

"TÄÄLLÄ MÄSSÄTÄÄN."

Lahtarilehti "Kalevasta" kuljetamme vielä lukijaimme nähtäväksi erään palasen, joka kuuluu:

"Kaikki vierailta mailta nykyisin tulevat, sieltä maataan puolustamaan palaavat urheat jääkärimme ja muut siellä viime vuosina olleet matkailijat ovat nähdessään Oulun sotaleiriä sanoneet yhdestä suusta: "täällä syödään aivan liian paljon, täällä tuhlataan ruokavaroja, täällä mässätään." Ja todellakin, joka on nähnyt ne valtavat vuoret mitä herkullisimpia voileipiä, joita varsinkin alussa kannettiin suojeluskuntalaistemme pöydille ja sen hirvittävän nopeuden millä nuo voileipäröykkiöt katosivat ahmivien miesten kupuihin, hänen täytyy hämmästyä. Hämmästyä sitä määräämätöntä herkkujen paljoutta ja sitä välinpitämättömyyttä, joilla niitä suorastaan tuhlattiin. Lukemattomat olivat ne voi- ja juustokilot, ne palvaliha- ja poropaistit, ne siikanelikot, joita niihin päivittäin käytettiin. Ja niiden painoksi tarjottiin voimakkaat hernerokat tahi lihakeitot. Ja aina väliin lukuisat kahvikupit. Ruokavaroja kului tavattomasti ja pian olisi Oulu ollut putipuhtaaksi syöty....."

Siellä ne valuivat lahtarien kupuihin Suomen työläisten elintarpeet, joita oli huolellisesti piiloteltu, kunnes niille nyt löydettiin syöjät.

Kaikkialla yrittivät lahtariherrat ennen sodan alkua todistella, että maassa ei ole ruokavaroja. Sosialistit väittivät, että maanjussit piilottelevat ruokavaroja. Väite oli tosi. Siitähän on todistuksena ylläolevakin. Lahtariakin hävettää se ruuan ja elintarpeiden paljous, jossa lahtarit saivat rypeä kuin siat vatukossa.

Ihmetellään sitten, että Suomen kansa ei pysy tyytyväisenä! Nöyrästi ja kiltisti sen olisi pitänyt kuolla täysinäisten vilja-aittojen ääreen kuten nälkävuosina. Se oli herrojen toivo. — Työm.

Kuta hienommat vaatteet, sitä halvemmat,

kuuluu nykyään olevan sääntönä Venäjällä. Heti tsaarivallan kukistuttua, alettiin myydä hienoja herraspukuja aivan polusta. Selityksenä on se, että sellaisen puvun käyttäminen sinä aikana oli kuoleman uhittelemistä, eikä ehkä saata olla aivan turvallista vieläkään.

KANSANKIRJEITÄ

WASHINGTON

ABERDEEN.

Vappua juhlimaan toukok. 5 p.! Ensi sunnuntaina, 5 p. t. k. vietetään s. s. osaston talolla kansainväliset vappu- ja Karl Marxin 100-vuotismuistojuhlat. Ohjelma tulee olemaan toiskielistä. Juhlakomitea on ilmoittanut olevan ohjelmaa runsaasti. Puhuja tulee Seattlesta. Ei ole vielä varmaa tietoa, kuka sieltä puhujaksi lähetetään. Muistakaapa, kansalaiset, saapua.

Ruuan hintaa nostettu. Kalle Hinkin ruokatalossa on nostettu ruuan hintaa 5 sentillä ateriaa kohden. Palvelustyttöjen palkkaa kuuluu myöskin Hinkki nostaneen, joka lienee osaltaan vaikuttanut ruuan hinnan nostoon Toiset ruokapaikkojen pitäjät kuuluvat myös aikovan nostaa.

Työnantajain hommia. Grays Harborin työnantajat ovat alkaneet kulettaa työläisiä tänne Harboriin kaikenlaisilla keinoilla. Porvarillisissa lehdissä huudetaan, miten täällä on hyvä aika ja että vaikka palkat ovatkin korkeat, niin työläisistä on silti pula. Nyt ovatkin onnistuneet tuomaan idästä käsin miehiä useamman kerran suuria joukkoja. Olen nähnyt miehiä, jotka ovat tulleet Duluthista, Minn., ja kyyti on maksanut ainoastaan 1 dollarin. Tässä nyt ei olisi mitään pahaa, että työläinen saa "vapaa"-kyytiä, sillä niinhän pitäisikin olla, että työläiset saisivat aina vapaan kyydin työpaikoille. Vaan tämän järjestelmän aikana tällainen kyyditseminen tarkottaa vain työpaikkojen tavatonta täyttämistä. Seuraus: alhaiset palkat ja pitkät työpäivät.

Tiinan Taavetti.

WYOMING

HANNA.

S. s.-osaston kokouksessa vk. 29 p. keskusteltiin ja päätettiin m. m. seuraavista asioista: Tov. K. A. Kellosalmi oli soittokunnan kokouksessa hyväksytty uudelleen soittokunnan johtajaksi, koska hän ei tullut menemään Detroitiin. Mich. Kokous hyväksyi myöskin soittokunnan päätöksen.

Hallituksen verottajalta oli tullut lasku maksettavasta sotaverosta, $12.34. Hyväksyttiin maksettavaksi. — Länsipiirikomitealta oli tullut kyselykaavake, josta päätettiin että kaikki alaseurat antavat tarpeelliset tiedot, jotka koskevat tuota kyselykaavaketta, sekä ne toimihenkilöt, joita se myöskin koskee, osaston jäsenkirjurille. — Chicagon Pohjoispuolen s. s.-osastolta oli tullut keräyslista toveri J. Mannuksen avustamista varten. Ei otettu huomioon.

L. Luoto teki selkoa Wyomingin valtion s. s.-osastojen edustajakokouksesta, joka pidettiin v. k. 26 p. Rock Springsissä, Wyo., sekä siellä tehdyistä päätöksistä. Edustajain toiminta hyväksyttiin ja päätettiin maksaa osaston kassasta lisäpalkkaa, joka vastaa nykyistä keskimääräistä palkkatasoa; kun nykyisissä säännöissä määrätään vain $2.50 päivapalkka kokouksessa "menetetysta" ajasta ja kyytikulut.

Kuolema vieraili täällä kansal. L. Leivon perheessä v. k. 25 p. vieden perheen äidin, Mrs Leivon, joka jätti jälkeensä puolison ja kaksi alaikäistä pientä lasta. Vainaja oli kotoisin Tyrnävän pitäjästä, Oulun läänistä ja kuollessaan vähän yli 35 vuoden. Hautaus toimitettiin suunnuntaina huhtik. 28 p. Suomalaiselle haalille oli kokoontunut yleisöä haali täyteen; s. s. osaston soittokunta soitti jonkun surukappaleen jolla ajalla ruumis tuotiin sisään. Sen jälkeen laulettiin "Vapaus"-laulu ja Nils Lahti piti hautauspuheen Jotkut vainajan tuttavat lauloivat erään vainajalle omistetun laulun. Otettiin myös valokuva vainajasta ja hänen puolisostaan ja lapsista, jonka jälkeen taas soitettiin surumarssia. Soiton ajalla vietiin ruumis ulos ja lähdettiin viemään lukuisan saattojoukon seuraamana Hannan hautausmaalle, jonne hänet haudattiin.

F. J. W.-o.

RELIANCE.

Osastomme toiminta on ollut laimeanlaista koko tämän kuukauden ajan — mikä ehkä ennustaa kesän tuloa. Joitakin tovereita on muuttanut paikkakunnalta pois kyllästyneenä kaivostyöhön. Toivon heille onnea uudella työalalla, tukinuittajina.

Osaston viime kokouksessa päätettiin luovuttaa $25 osaston kassasta Suomen nälkääkärsivien hyväksi, sekä vielä panna vapaaehtoinen keräys toimeen. Kerääjiksi valittiin toverit Kinnunen ja Karolainen ja he heti seuraavana iltana täyttivätkin velvollisuutensa saaden tuon sievoisen summan $17.25, joten yleinen tällä kerralla lähetetty summa oli $42.25. Tammikuulla jo toimeenpantiin yksi keräys, joka silloin tuotti $30.25. Summa ei kyllä ole mikään suuren suuri, vaan suomalaisten lukumäärään verraten paikkakunnallamme, tulee siitä noin $2.00 jokaista työssä käypää miespuolista henkilöä kohti. Itse puolestani pyydän lausua mitä sulimmat kiitokset kaikille lahjoittajille uhraavaisuudestaan luokkatovereitamme kohtaan, jotka eivät ainoastaan kärsi nälkää vaan vieläpä uhraavat henkensäkin nykyisen nurinkurisen yhteiskuntajärjestelmän lopettamiseksi.

Osaston huvitoimikunta päätti toimeen panna puolikuntoisen myyjäisiltaman kesäk. 1 päivänä kaupunkimme oopperahuoneella. Ohjelmana tulee etupäässä olemaan neuleitten ja kahvikukkien myyntiä. Mitä muuta ohjelmaa tulee olemaan, niin huvitoimikunta ei ole vielä varsin selvillä siitä, sen vain voin jo varmuudella sanoa, että kaikeksi siunatuksi lopuksi on iloiset karkelot erittäin hienon soiton säestyksellä ja niihin voi vanhempikin henkilö ottaa osaa.

Vapauslainaa täälläkin on kaupattu. Yksinäisille miehille ovat tarjonneet ei vähempää kuin $100.00 ja joukollisille $50.00. Paikallisunio myöskin on tehnyt päätöksen, että joka sen jäsenistä ei osta, niin erotetaan työstä pois ja samalla kertaa ei anneta union muuttokorttia.

Isännistön vaihdos on tapahtunut täällä Reliancessa. Ihan pienimmästä kaikkein isoimpaan pääherraan asti entiset ovat muuttaneet Rock Springsiin ja nykyisistä osa taasen tullut sieltä, osa Superiorista, ja jokin pikku pomo on tehty paikkakunnan entisistä raskaan työn raatajista.

Jo pitemmän aikaa olen ollut siinä vahvassa luulossa, että tämä paikkakunta on ainoa koko tällä mantereella, jossa kuuluu vain vähäinen prosentti suomalaisista s. osastoon, vaan nyt ovat silmäni auenneet näkemään sen, että onhan niitä toisiakin paikkakuntia juuri yhtä **alhaisella** asteella. Paikkakunnalle tuon tuostakin tulee uusia tulokkaita ja heillä ei ole sosialistiosaston jäsenkorttia ja jos heitä kehottaa yhtymään osastoon niin heiltä ei saa myöntävää enempää kuin kieltävääkään vastausta — joten olen tullut siihen johtopäätökseen että he ovat kuuluneet ja yhä edelleenkin haluavat kuulua siihen luokkaan ja puhaltaa siihen samaan hiileen kuin nekin, jotka vaihtoivat Englannilta Suomen nälkäisiä varten varatun riisilastin Villekeisarille muutamaan lahtariin, jolla sitten kukmottiin Suomen työväenvalta ja surmattiin tuhansia viattomia vaimoja ja lapsia, miehiä lukuun ottamatta.

Uutisten kirjottaja.

Toveri jokaiseen työläiskotiin!